

Umývání nohou J 13,1-17

13 1 Bylo před velikonočními svátky. Ježíš věděl, že přišla jeho hodina, aby z tohoto světa šel k Otci; miloval své, kteří jsou ve světě, a prokázal svou lásku k nim až do konce.

2 Když byli u večeře a ďábel již vložil do srdce Jidáše Iškariotského, syna Šimonova, aby ho zradil, 3 Ježíš vstal od stolu a vědom si toho, že mu Otec dal všechno do rukou a že od Boha vyšel a k Bohu odchází, 4 odložil svrchní šat, vzal lněné plátno a přepásal se; 5 pak nalil vodu do umyvadla a začal učedníkům umývat nohy a utírat je plátnem, jímž byl přepásán.

6 Přišel k Šimonu Petrovi a ten mu řekl: "Pane, ty mi chceš mýt nohy?" 7 Ježíš odpověděl: "Co já činím, nyní nechápeš, potom však to pochopíš." 8 Petr mu řekl: "Nikdy mi nebudeš mýt nohy!" Ježíš odpověděl: "Jestliže tě neumyji, nebudeš mít se mnou podíl."

9 Řekl mu Šimon Petr: "Pane, pak tedy nejenom nohy, ale i ruce a hlavu!" 10 Ježíš mu řekl: "Kdo je vykoupán, nepotřebuje než nohy umýt, neboť je celý čistý. I vy jste čistí, ale ne všichni." 11 Věděl, kdo ho zradí, a proto řekl: Ne všichni jste čistí.

12 Když jim umyl nohy, oblékl si svůj šat, opět se posadil a řekl jim: "Chápete, co jsem vám učinil? 13 Nazýváte mě Mistrem a Pánem, a máte pravdu: Skutečně jsem. 14 Jestliže tedy já, Pán a Mistr, jsem vám umyl nohy, i vy máte jeden druhému nohy umývat. 15 Dal jsem vám příklad, abyste i vy jednali, jako jsem jednal já. 16 Amen, amen, pravím vám, sluha není větší než jeho pán a posel není větší než ten, kdo ho poslal. 17 Když to víte, blaze vám, jestliže to také činíte.

Vymezení textu

- Předchází závěrečná řeč 1. části
- Následuje poučení o Jidášovi a další výroky

13:18 Nemluvím o vás všech. Já vím, které jsem vyvolil. Ale má se naplnit slovo Písma: 'Ten, který se mnou jí chléb, zvedl proti mně patu.' 19 Říkám vám to již nyní předem, abyste potom, až se to stane, uvěřili, že já jsem to. 20 Amen, amen, pravím vám, kdo přijímá toho, koho pošlu, mne přijímá. A kdo přijímá mne, přijímá toho, který mě poslal.

Kontext

- Vzdálený: začátek 2. části evangelia
- Blízký: druhá část evangelia, kdy první verš je možno považovat za nadpis jak epizody tak celé druhé části; následují 3 výroky, které bezprostředně s textem nesouvisí a pokračuje líčení událostí poslední večeře

Struktura

- v.1 nadpis
- vv.2-5 úvod a popis Ježíšova gesta
- vv.6-11 první interpretace gesta (možná další strukturace dialogu)
- vv.7-16 druhá interpretace gesta
- v.17 závěr

Výklad

v.1: velikonoční svátky; hodina; miloval; miloval
„do krajnosti“

v.2: ...d'ábel již vložil do srdce...

v.3: vědom si toho: vše do rukou, vyšel-odchází

v.4: odložil-oblékl (v.12); přepásal se

v.5: gesto umývání nohou

v.6-7: první část dialogu, náznak interpretace

v.8: **jestliže tě neumyji, nebudeš mít se
mnou podíl**

...výklad

v.9-11: křestní interpretace

v.12: druhá interpretace gesta – úvod:
chápete?

v.13-16: základní princip tak-jako; srov. J
15,12nn

v.17: závěr o smyslu života

Další biblické souvislosti

Srov. L 22 a 1K 11

Závěr a aplikace

- Kritika synoptické tradice?
- Nová Ježíšova etika
- Sociální práce a pastorační práce jako „umývání nohou“
- Jeden konkrétní příklad